

Slovensko: Informácie pre osoby bez štátnej príslušnosti a tých, ktorí sú po úteku z Ukrajiny vystavení riziku straty štátnej príslušnosti

European
Network on
Statelessness

Kontaktne miesto Európskej siete na ochranu osôb bez štátnej príslušnosti (ENS): [Liga za ľudské práva Slovensko](#)

Posledná aktualizácia: 15. februára 2024

Tento prehľad poskytuje jednotlivým krajinám špecifické informácie pre ľudí bez štátnej príslušnosti a pre tých, ktorí sú po úteku z Ukrajiny vystavení riziku straty štátnej príslušnosti. Má slúžiť ako zdroj informácií pre humanitárnych pracovníkov pomáhajúcich utečencom a postihnutých jednotlivcov. Zameriava sa na ľudí bez štátnej príslušnosti a ľudí vystavených riziku straty štátnej príslušnosti vrátane tých, ktorí nemajú doklady. V celom dokumente sú k dispozícii odkazy na všeobecnejšie informácie pre utečencov z Ukrajiny. Budeme sa snažiť tieto informácie aktualizovať. Ak viete poskytnúť relevantné aktualizácie, kontaktujte nás

1. SITUÁCIA NA HRANICIACH A POŽIADAVKY NA VSTUP

Medzi Ukrajinou a Slovenskom sa nachádzajú [tri hraničné priechody](#). Dva z nich, Ubl'a a Vyšné Nemecké, sú otvorené 24 hodín denne, priechod Veľké Slemence je otvorený denne od 8.00 h do 20.00 h (čakacie doby na jednotlivých priechodoch si môžete skontrolovať [tu](#)). V súčasnosti nie sú hlásené žiadne problémy týkajúce sa osôb bez štátnej príslušnosti, osôb vystavených riziku straty štátnej príslušnosti alebo osôb bez dokladov, ktoré prekračujú slovenské hranice, hoci nejaké problémy boli hlásené na ukrajinskej strane. Osobám bez dokladov môže byť umožnený vstup na základe individuálneho posúdenia. Slovensko [povoľuje vstup všetkým osobám utekajúcim z Ukrajiny](#) na základe výnimky z humanitárnych dôvodov uvedenej v Kódexe schengenských hraníc (okrem osôb, ktoré pred vycestovaním na Slovensko po vypuknutí vojny už raz vycestovali do bezpečnej krajiny a vrátili sa na Ukrajinu). [Európska komisia](#) potvrdzuje, že chýbajúce cestovné alebo lekárske doklady (potvrdenie o očkovaní, test na COVID-19) by počas ukrajinskej krízy nemali byť prekážkou pre vstup do EÚ.

Viac informácií o umiestnení hraničných priechodov, približných aktuálnych čakacích lehotách a vstupných požiadavkách nájdete na stránke [Z Ukrajiny na Slovensko](#) (dostupná aj v [ukrajinčine](#) a [slovenčine](#)), na stránke Ministerstva vnútra [Situácia na Ukrajine – informácie a pomoc](#) a na stránke [Ukrajinskej hraničnej stráže](#).

Požadované dokumenty	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Osoby bez štátnej príslušnosti</u>: akýkoľvek doklad (aj so skončenou platnosťou); všetci, ktorí utekajú z Ukrajiny, by mali mať vstup povolený aj bez dokladov • <u>Dospelí</u>: cestovný pas, doklad totožnosti, rodný list alebo akýkoľvek iný doklad (aj so skončenou platnosťou) • <u>Deti</u>: doklady na preukázanie príbuzenského vzťahu so sprevádzajúcim dospelým; maloleté osoby bez sprievodu majú vstup povolený
Vstup a registrácia	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Osoby bez štátnej príslušnosti</u>: po registrácii, odobratí odtlačkov prstov a vyhotovení fotografie je im umožnený krátkodobý pobyt do 90 dní; ak majú na Ukrajine trvalý pobyt alebo medzinárodnú ochranu, majú pri vstupe nárok na poskytnutie dočasného útočiska; v opačnom prípade môžu požiadať o azyl alebo doplnkovú ochranu; musia sa zaregistrovať na cudzineckej polícii do 3 dní • <u>Osoby bez dokladov</u>: ako je uvedené vyššie • <u>Osoby s udelenou medzinárodnou ochranou</u>: po registrácii, odobratí odtlačkov prstov a vyhotovení fotografie je im umožnený krátkodobý pobyt do 90 dní; pri vstupe majú nárok požiadať o dočasné útočisko v prijímacom centre alebo na najbližšom oddelení cudzineckej polície • <u>Maloleté osoby bez sprievodu</u>: deti bez sprievodu príbuzného (ktorý môže preukázať príbuzenský vzťah) odvezie polícia na najbližší úrad práce, sociálnych vecí a rodiny a neskôr do centra pre deti a rodiny

Vydané dokumenty	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Žiadateľ o azyl</u>: identifikačný preukaz dokazujúci, že žiadosť sa vybavuje • <u>Žiadateľ o dočasné útočisko</u>: potvrdenie štatútu dočasného utečenca • <u>Návštevník</u>: vstupná pečiatka v pase umožňujúca pobyt do 90 dní
Štatút pri vstupe	<ul style="list-style-type: none"> • Dočasné útočisko, návštevník alebo žiadateľ o azyl

2. SPÔSOBY, AKO ZÍSKAŤ MEDZINÁRODNÚ OCHRANU

Slovensko poskytuje od 1. marca 2022 osobám utekajúcim pred vojnou na Ukrajine dočasné útočisko (okruh oprávnených osôb bol rozšírený od 17. marca 2022). Okrem toho poskytuje ešte dva druhy medzinárodnej ochrany (štatút azylanta/utečenca a doplnkovú ochranu). Spôsob, ako získať ochranu, sú zhrnuté v nasledujúcej tabuľke. Viac informácií o štatúte utečenca a doplnkovej ochrane nájdete [tu](#). Viac informácií o dočasnom útočisku nájdete [tu](#).

	Štatút utečenca (azylanta)	Doplnková ochrana	Dočasné útočisko
Čo je to?	Ochrana podľa Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951	Dočasná ochrana osôb, ktoré nespĺňajú definíciu z dohovoru z roku 1951, ale po návrate by im hrozila vážne bezprávie	Dočasné útočisko pre osoby utekajúce pred vojnou na Ukrajine
Môžu podať žiadosť osoby bez štátnej príslušnosti a/alebo osoby bez dokladov?	Áno	Áno	Áno, ale iba ak spĺňajú kritériá oprávnenosti: t. j. osoby (a ich rodinní príslušníci), ktoré mali na Ukrajine medzinárodnú ochranu, rovnocennú vnútroštátnu ochranu alebo trvalý pobyt a do krajiny pôvodu sa nemôžu vrátiť
Kde sa žiadosť podáva?	Pri vstupe na územie Slovenska na hraničnom priechode alebo na oddelení azylu policajného zboru, pokiaľ je žiadateľ už na Slovensku	Rovnako ako pri štatúte utečenca	Osobná registrácia na hranici, na akomkoľvek oddelení cudzineckej polície (oddelenie v Bratislave prijíma iba tehotné ženy, rodiny s deťmi do 6 rokov, ľudí vo veku nad 65 rokov a iné zraniteľné osoby) alebo vo veľkokapacitnom centre v Bratislave; osobám bez dokladov sa odporúča registrácia na oddelení azylu v Humennom. Viac informácií nájdete na webovej stránke Ministerstva vnútra
Postup a práva	Po podaní žiadosti sa žiadateľ presunie do azylového prijímacieho centra v Humennom , kde absolvuje lekárske	Rovnako ako pri štatúte utečenca	Odoberú sa biometrické údaje (aj u neplnoletých). Registračný formulár je dostupný elektronicky v ukrajinčine, slovenčine

	vyšetrenie a splní svoje administratívne povinnosti, následne sa presunie do strediska v Rohovciach alebo Opatovskej Novej Vsi; počas vybavovania žiadosti sa tam môže zdržiavať, ale nemá právo cestovať a sú mu zadržané doklady; lehota na rozhodnutie je 6 mesiacov, ale môže byť predĺžená; právo na prácu môže získať po 6 mesiacoch; škola je povinná pre deti do 16 rokov		a angličtine; v prípade, že žiadateľ disponuje dokladmi, dočasná ochrana môže byť poskytnutá okamžite v opačnom prípade sa na rozhodnutie čaká do 30 dní; v tomto období migračný úrad v Humennom poskytne v rámci možnosti ubytovanie, bezplatnú stravu, zdravotnú starostlivosť a hygienické potreby
Práva po schválení žiadosti	Trvalý pobyt (povolený na 10 rokov), cestovný doklad, právo študovať, právo na zamestnanie, bezplatná zdravotná starostlivosť, prístup k integračnej starostlivosti a právo cestovať v rámci EÚ	Právo na pobyt; povolenie na pobyt na jeden rok (pri predĺžení na dva roky); ak žiadateľ nemá doklad, vydá sa „cudzinecký pas“; prístup k bezplatnej zdravotnej starostlivosti v prípade, že je žiadateľ zamestnaný; právo na prácu; právo na štúdium; pomoc pri integrovaní; cestovanie v rámci EÚ	Povolenie na tolerovaný pobyt platné do 4. marca 2025 ; právo na prácu; prístup k vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti, ubytovaniu, prístup k systémom sociálneho zabezpečenia

Viac informácií nájdete na nasledujúcich stránkach:

- Liga za ľudské práva Slovensko a OZ Mareena, [Informácie pre ľudí prichádzajúcich z Ukrajiny na Slovensko](#) (aj v [ukrajinčine](#) a [slovenčine](#))
- Liga za ľudské práva, [Najčastejšie otázky o azyle a doplnkovej ochrane](#)
- Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, [Dočasné útočiskoaregistrácia](#)
- Ministerstvo vnútra, [Leták o dočasnom útočisku s QR kódmi](#)
- Právo na ochranu, [Kto sú osoby bez štátnej príslušnosti, ktoré utiekli z Ukrajiny po ruskej invázii 24. februára 2022](#)
- Mimovládna organizácia Kids in Need of Defense (KIND) a nezisková organizácia Child Circle, [Note on unaccompanied children fleeing Ukraine \(Informácie o maloletých osobách bez sprievodu utekajúcich z Ukrajiny\)](#)
- Európska komisia, [Informácie pre ľudí utekajúcich pred vojnou na Ukrajine](#)
- Európska komisia, [Oznámenie, Dočasná ochrana pre ľudí, ktorí utekajú pred ruskou útočnou vojnou proti Ukrajine: rok od vypuknutia vojny \(marec 2023\)](#)
- European Council on Refugees and Exiles (Európska rada pre utečencov a exulantov), [Information sheet \(Informačný list\)](#)
- Agentúra EÚ pre azyl, [Who is Who in International Protection \(Dôležité subjekty medzinárodnej ochrany\), Temporary Protection overview \(Prehľad faktov o dočasnom útočisku\)](#)
- Agentúra EÚ pre azyl, [Providing Temporary Protection to Displaced Persons from Ukraine: \(Poskytovanie dočasného útočiska odídencom z Ukrajiny\): Prehľad uplynulého roka\) \(marec 2023\)](#)

- [Agentúra pre základné práva, Report on Fleeing Ukraine - Fleeing Ukraine: \(Správa o úteku z Ukrajiny – Útek z Ukrajiny: Skúsenosti odídenčov v EÚ\)](#)
- [Agentúra pre základné práva, Fundamental Rights Implications for the EU of the War in Ukraine \(Následky vojny na Ukrajine pre základné práva v EÚ\)](#)
- European Council on Refugees and Exiles (Európska rada pre utečencov a exulantov), [Updated Information Sheet on Measures in response to the Arrival of Displaced People Fleeing the War in Ukraine \(Aktualizovaný informačný list týkajúci sa opatrení prijatých ako reakcia na príchod odídenčov utekajúcich pred vojnou na Ukrajine\)](#) (marec 2023)
- [Regional Protection Analysis #2 \(2. analýza regionálnej ochrany\) Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov \(UNHCR\)](#)
- [Regional Refugee Response Plan \(Regionálny plán reakcie na utečencov\) Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov \(UNHCR\) \(január – december 2023\)](#)
- [Caritas Europa, Europe's welcome of refugees from Ukraine and lessons learnt \(Privítanie utečencov z Ukrajiny v Európe a čo sme sa z neho naučili\)](#)

3. URČENIE STAVU BEZ ŠTÁTNEJ PRÍSLUŠNOSTI A ŠTATÚTU OCHRANY

Je dôležité, aby osoby bez štátnej príslušnosti podali žiadosť o medzinárodnú ochranu, ale aj žiadosť na určenie stavu bez štátnej príslušnosti. Každá žiadosť by sa mala posúdiť a obidva typy štatútu by sa mali výslovne priznať, aby mala osoba aj v prípade zániku medzinárodnej ochrany naďalej nárok na ochranu ako osoba bez štátnej príslušnosti. Určenie stavu bez štátnej príslušnosti by sa malo vykonávať buď súbežne s určením štatútu utečenca, alebo po ňom, s náležitým ohľadom na prednosť žiadosti o azyl a zásady zachovania dôvernosti utečencov v rámci konania o určení stavu bez štátnej príslušnosti. Viac informácií nájdete na nasledujúcich stránkach: [Informačný prehľad ENS o určovaní stavu bez štátnej príslušnosti a ochrane osôb bez štátnej príslušnosti v Európe.](#)

[Slovensko nedisponuje osobitným postupom pri určovaní stavu bez štátnej príslušnosti, ale v právnych predpisoch existujú ustanovenia na ochranu ľudí bez štátnej príslušnosti na Slovensku.](#) Stav bez štátnej príslušnosti sa zvyčajne rieši v priebehu azylového konania alebo pri vybavovaní žiadosti o povolenie na pobyt alebo žiadosti o udelenie štátneho občianstva SR. Podľa zákona o pobyte cudzincov (zákon č. 404/2011 Z. z.) je osobám bez štátnej príslušnosti uznaný štatút osoby bez štátnej príslušnosti, ak preukážu, že nie sú štátnymi príslušníkmi krajiny svojho narodenia, krajiny predchádzajúceho bydliska či pobytu alebo krajiny štátnej príslušnosti svojich rodičov a súrodencov. Ministerstvo vnútra [môže podľa vlastného uváženia udeliť povolenie na pobyt na päť rokov na základe osoby bez štátnej príslušnosti](#), ale pre tento prípad neexistuje jasný postup a dôkazné bremeno nesie žiadateľ.

Osobám bez štátnej príslušnosti a osobám vystaveným riziku straty štátnej príslušnosti sa dôrazne odporúča, aby vyhľadali odborné právne poradenstvo týkajúce sa ich práv na Slovensku (napr. [Liga za ľudské práva Slovensko](#) a [Centrum právnej pomoci](#), ktoré financuje štát a poskytuje právnu pomoc osobám v hmotnej núdzi). Viac informácií nájdete v publikácii [Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov „Mapping Statelessness in Slovakia 2022“ \(Mapovanie osôb bez štátnej príslušnosti na Slovensku v roku 2022\).](#)

4. POŽIADAVKY PRE CESTOVANIE DO TRETÍCH KRAJÍN

Osoby, ktorým bolo poskytnuté dočasné útočisko, nie sú povinné zdržiavať sa na Slovensku. Môže sa im poskytnúť dočasná ochrana v inom členskom štáte EÚ, čím sa zruší ich štatút dočasného útočiska na Slovensku. Ak má jednotlivec rodinných príslušníkov v inej krajine EÚ, je možné zlúčenie rodiny. Osoby, ktoré žiadajú o azyl alebo doplnkovú ochranu na Slovensku, by počas posudzovania žiadosti nemali cestovať do iných krajín EÚ. Musia zostať na Slovensku, kým sa o ich žiadosti nerozhodne. Ak cestujú do iných krajín EÚ, môže sa na nich vzťahovať tzv. dublinské konanie.

5. ĎALŠIE DÔLEŽITÉ INFORMÁCIE

Boli nahlásené prípady diskriminácie rómskeho obyvateľstva. Slovenská vláda vytvorila na hraniciach tímy na monitorovanie a prevenciu diskriminácie.

Slovenská vláda vytvorila pre osoby utekajúce z Ukrajiny [webovú stránku](#), kde nájdete informácie o ubytovaní.

6. ORGANIZÁCIE, KTORÉ POMÁHAJÚ OSOBÁM BEZ ŠTÁTNEJ PRÍSLUŠNOSTI

Liga za ľudské práva www.hrl.sk +421 800 222 350, +421 918 366 968 ukrajina@hrl.sk , hrl@hrl.sk	UNHCR https://help.unhcr.org/slovakia/
Slovenská advokátska komora – právna pomoc https://www.sak.sk/web/en/cms/lawyer/ua +421 911 175 387 +421 (0) 2/204 227 44 pomoc@sak.sk	OZ Mareena www.mareena.sk +421 948 113 947 info@mareena.sk
Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM Slovensko) https://www.mic.iom.sk/ 0850 211 478 +421 2 5263 0023 +421 55 625 8662 mic@iom.int	Ukrajina-Slovensko SOS – Ukrajinská komunita na Slovensku https://www.facebook.com/UkraineSlovakiaSOS +421 911 201 889 ukrajina.sk.sos@gmail.com
Centrum právnej pomoci http://www.centrumpravnejpomoci.sk/ Infolinka: 0650 105 100	